

Напрям 7 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

ЗАГАЛЬНІ ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Бугайчук К.Л.

кандидат юридичних наук, доцент

завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності

Харківського національного університету внутрішніх справ

м. Харків, Україна

У науковій літературі міститься певна кількість досліджень, що присвячені змісту та видам функцій управління. Оскільки публічне адміністрування в органах Національної поліції ми розглядаємо як владну організуючу діяльність управлінського характеру, що характеризується внутрішньою спрямованістю та є спорідненою до процесу адміністративного менеджменту, який є характерним для приватного сектору суспільного життя, то з цього випливає кілька тверджень:

– функції публічного адміністрування в органах Національної поліції доцільно розглядати як однорідні частини процесу із відповідною цільовою спрямованістю;

– для визначення функцій публічного адміністрування в органах Національної поліції доцільно використовувати праці вчених щодо визначення поняття та видів загальних функцій управління.

Відмітимо, що у наукових працях в галузі загальної теорії управління, державного управління, менеджменту, соціології, публічного адміністрування, адміністративного права існують наступні поняття та розрізнення загальних функцій управління:

1) Загальними функціями державного управління є прогнозування, планування, організація, регулювання, координація, облік та контроль (Битяк Ю.П.) [1, с. 131-132].

2) До внутрішньо-орієнтованих функцій державного управління, відносяться функції: організації, керування, розпорядництва, планування, координації, контролю та кадрового менеджменту (Білокур І.Є.) [2, с. 146-147].

3) До функцій управління відносяться: аналіз, планування, організація, мотивація і стимулювання, контроль, комунікація, прийняття рішень (Гапоненко А.Л.) [3].

4) Загальні функції управління призначені для упорядкування діяльності самої системи державного органу, що дозволяє віднести до них такі види управлінської діяльності: аналіз, прогнозування, планування, організацію, регулювання, контроль (Плішкін В.М.) [4, с. 88-89].

5) В теорії державного управління виділяються функції планування, прогнозування, організації, регулювання, координації, обліку та контролю (Дементьєв В.В.) [5, с. 196-203].

Отже, функції публічного адміністрування в органах Національної поліції слід визначити як зумовлені цілями та завданнями Національної поліції України конкретні складові змісту публічного адміністрування, які мають об'єктивний, універсальний та державно-владний характер, складаються з груп відносно самостійних, однорідних дій, здійснюються уповноваженими суб'єктами та спрямовані на оптимізацію організаційної структури системи Національної поліції України, врегулювання внутрішніх управлінських процедур, впорядкування організаційних відносин, а також організацію забезпечувальних процедур адміністрування в системі Національної поліції.

На цій підставі функції публічного адміністрування в органах Національної поліції доцільно поділити на такі групи:

1) Загальні (основні) функції: аналітична, планування, прогнозування, організаційна, керівництва та розпорядництва, координації, обліку та контролю.

2) Забезпечувальні (додаткові) функції: кадрова; матеріально-технічна, фінансова; інформаційна, документальна.

Розглянемо сутність загальних функцій публічного адміністрування, в органах Національної поліції, адже саме в них реалізується зміст цієї

управлінської діяльності.

В узагальненому вигляді аналіз полягає у дослідженні та виявленні певних причинно-наслідкових зв'язків в системі Національної поліції, визначенні форм та методів впливу на відповідні зв'язки і відносини з метою підвищення ефективності функціонування усієї системи поліції та її подальшого розвитку. Функція аналізу є вихідною функцією адміністрування, адже на її основі здійснюються усі інші функції. Аналіз є передумовою планування, прийняття управлінських рішень, здійснення контролю тощо. З аналізом дуже тісно пов'язана функція інформаційного забезпечення, адже завдяки їй організується збір та узагальнення необхідної для аналітичної роботи інформації.

Функція прогнозування складається із заходів щодо передбачення стану системи Національної поліції в майбутньому, про її перспективні напрями розвитку, цілі, завдання. Це ж саме стосується відповідно окремих її структурних елементів (відділів, управлінь, департаментів). Прогнозування допомагає суб'єктам адміністрування забезпечити найбільш оптимальний вибір форм та методів досягнення прогнозованих перспектив, визначити внутрішні та зовнішні загрози з метою вжиття відповідних заходів реагування, передбачити відповідні наслідки управлінських дій тощо.

Планування є однією з основних частин адміністрування, при ньому визначається мета, види заходів, що будуть вживатися відповідними суб'єктами, форми, способи та терміни реалізації, а також визначатися критерії вимірювання. В органах Національної поліції функцію планування виконують усі керівники, в той же час в апаратах територіальних органів створюються спеціальні підрозділи, які спеціалізуються на цій діяльності.

Зміст організаційної функції проявляється у впорядкуванні процесу адміністрування, розподілі повноважень між виконавцями, визначенні пріоритетів тощо. Її загальною метою є безпосереднє створення системи адміністрування, встановлення відносин і зв'язків між її елементами. В зміст організаційної функції входить формування організаційних структур системи Національної поліції, створення органів управління, побудова структури апарату

управління, формування управлінських підрозділів, здійснення правової регламентації діяльності системи поліції, розробка установчих положень про органи та підрозділи.

Керівництво та розпорядництво, як функції адміністрування полягають в тому, що за допомогою керівництва встановлюються загальні правила та нормативи діяльності поліцейських органів і підрозділів, натомість сутність розпорядництва полягає в оперативному врегулюванні відносин всередині організаційних структур поліції з приводу реалізації її співробітниками закріплених повноважень. В процесі керівництва та розпорядництва здійснюється безпосередній процес прийняття рішень суб'єктом адміністрування, що виражається у виборі того чи іншого варіанту поведінки об'єкта адміністрування (підлеглих осіб) для досягнення задекларованих цілей.

Функція координації забезпечує узгодженість дій усіх органів та підрозділів Національної поліції. Завдяки ній погоджуються не тільки дії окремих керівників та виконавців, але й окремих структурних підрозділів. Завдяки координації досягається злагодженість, єдність розробки та виконання управлінських рішень, забезпечується погодження спільних заходів, здійснюється інформаційний обмін.

Облік в публічному адмініструванні в органах Національної поліції пов'язаний із збором відповідних відомостей в процесі адміністрування, їх систематизацією, групуванням, накопиченням. Облік є основою здійснення контролю в будь-яких управлінських процесах.

Контроль в адмініструванні полягає у встановленні стану та процесу функціонування системи Національної поліції, її організаційних структур, процесам планування та прийняття управлінських рішень очікуваним результатам та встановленій меті того чи іншого заходу або процесу. Загальною метою контролю можна визначити встановлення сильних чи слабких місць системи поліції, вироблення заходів усунення недоліків та подальшого розвитку окремих напрямів її роботи. Контроль, як функція публічного адміністрування може відбуватися на початку відповідних управлінських дій (попередній) в

процесі їх реалізації (поточний) та по їх завершені (заключний).

Література:

1. Адміністративне право: підручник; за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. Х.: Право, 2010. 624 с.
2. Білокур Є.І. Функції державного управління: поняття, особливості, правове регулювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. О. 2015. 194 с.
3. Гапоненко, А.Л. Теория управления: учебник и практикум для академического бакалавриата. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Издательство Юрайт. 2015. 336 с. URL: <https://goo.gl/anbWfq> (дата звернення 12.08.2018)
4. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ: підручник; за ред. канд. юрид. наук Ю.Ф. Кравченка. К.: Національна академія внутрішніх справ України. 1999. 702 с.
5. Основи теорії державного управління: навчальний посібник / В.В. Дементьєв, М.В. Гордон, Н.В. Оленцевич, В.В. Толкованов, Р.О. Коваленко, О.О. Шумаєва. Донецьк: ТОВ «ДРУК-ІНФО». 2012. 311 с.
6. Бугайчук К.Л. Публічне адміністрування в органах Національної поліції: об'єктно-суб'єктний підхід. Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 5. С. 64-72. URL: <https://zenodo.org/record/1189351#.W3QOOC7ihu0> (дата звернення 10.08.2018)